

Prædiken til Langfredag i Ribe Domkirke ved Signe von Oettingen

Teksterne til Langfredag er fra Salmerne Bog, 22, 2-22a

Salmisten skriver: Min Gud, min Gud! Hvorfor har du forladt mig? Du er langt borte fra mit råb om hjælp og fra mit skrig. Min Gud, jeg råber om dagen, men du svarer ikke, og om natten, men jeg finder ikke ro. Du troner som den hellige, du, som Israel lovsynger. Vore fædre stolede på dig, de stolede på dig, og du udfriede dem. De klagede til dig og blev reddet, de stolede på dig og blev ikke gjort til skamme. Men jeg er en orm, ikke en mand, en skændsel for mennesker, foragtet af folk. Alle, der ser mig, spotter mig, de vrænger mund og ryster på hovedet: »Han har overgivet sin sag til Herren, lad ham udfri ham, han må redde ham, han holder jo af ham!« Det var dig, der hjalp mig ud af moders liv og gav mig tryghed ved moders bryst. Til dig var jeg overladt fra min fødsel, fra moders liv var du min Gud. Hold dig ikke borte fra mig, for nøden er nær, og ingen hjælper mig! Stærke tyre omgiver mig, Bashanbøfler omringer mig; rovgriske og brølende løver spærrer gabet op mod mig. Jeg er som vand, der hældes ud, alle mine knogler falder fra hinanden, mit hjerte er som voks, det smelter i livet på mig. Min gane er tør som et potteskår, min tunge klæber til gummerne, du lægger mig i dødens støv. Hunde omgiver mig, en flok af forbrydere står omkring mig; de har gennemboret mine hænder og fødder, jeg kan tælle alle mine knogler. De ser på mig med skadefryd, de deler mine klæder mellem sig, de kaster lod om min klædning. Men du, Herre, hold dig ikke borte, du, min styrke, skynd dig til hjælp! Red mit liv fra sværdet, mit dyrebare liv fra hundene, frels mig fra løvens gab, fra vildoksernes horn!

Og fra Lukasevangeliet, kapitel 23,26-49

Da de førte Jesus ud, greb de fat i en mand, som kom ude fra marken, og han hed Simon og var fra Kyrene; ham lagde de korset på, for at han skulle bære det bag efter Jesus. En stor folkemængde fulgte ham, deriblandt også kvinder, som jamrede og græd over ham. Jesus vendte sig om mod dem og sagde: »Jerusalems døtre, græd ikke over mig, men græd over jer selv og jeres børn! For der kommer dage, da man vil sige: Salige er de, som ikke kunne få børn, de moderliv, som ikke fødte, og de bryster, som ikke gav die. Da skal man sige til bjergene: Fald ned over os! og til højene: Skjul os! For gør man sådan med det grønne træ, hvad vil der så ikke ske med det visne?« Også to andre, to forbrydere, førtes med ud for at blive henrettet sammen med ham. Og da de kom til det sted, som kaldes Hovedskallen, korsfæstede de ham og forbryderne dér, den ene på hans højre og den anden på hans venstre side. Men Jesus sagde: »Fader, tilgiv dem, for de ved ikke, hvad de gør.« Så delte de hans klæder ved at kaste lod om dem. Og folket stod og så på. Også rådsherrerne gjorde nar af ham og sagde: »Andre har han frelst, lad ham nu frelse sig selv, hvis han er Guds salvede, den udvalgte.« Også soldaterne kom hen og hånede ham; de rakte ham eddike og sagde: »Hvis du er jødernes konge, så frels dig selv.« Der var nemlig sat en indskrift over ham: »Han er jødernes konge«. Den ene af de forbrydere, som hang dér, spottede ham og sagde: »Er du ikke Kristus? Frels dig selv og os!« Men den anden satte ham i rette og sagde: »Frygter du ikke engang Gud, du som har fået den samme dom? Og vi har fået den med rette; vi får kun løn som forskyldt, men han har intet ondt gjort.« Og han sagde: »Jesus, husk mig, når du kommer i dit rige.« Og Jesus sagde til ham: »Sandelig siger jeg dig: I dag skal du være med mig i Paradis.« Og det var nu omkring den sjette time, og der faldt mørke over hele jorden indtil den niende time, fordi solen formørkedes; og forhænget i templet flængedes midt igennem. Og Jesus råbte med høj røst: »Fader, i dine hænder betror jeg min ånd.« Da han havde sagt det, udåndede han. Da officeren så, hvad der skete, priste han Gud og sagde: »Den mand var virkelig retfærdig.« Da alle de skarer, som var strømmet sammen til dette skue, så, hvad der skete, slog de sig for brystet og vendte hjem. Alle de, som kendte ham, også de kvinder, som var fulgt med ham fra Galilæa, stod og så alt dette på afstand.

Prædiken:

Verden lider i disse dage

Langfredag 2020. Det bliver nok en langfredag, som vi vil huske længe. Den særlige langfredag, hvor Domkirken var lukket. I dag sætter ingen sig ned på bænkene, ser op mod hvælvingerne, lytter til domorganistens orgelspil eller følger lyset i Carl Hennings mosaikker. Det er da bare så underligt.

Alligevel er det langfredag for os i dag. Hjemme i vores stuer, i sommerhuset, på terrassen eller i haven. Vi kan ikke sætte os i Domkirken, og finder derfor andre steder at sætte os. Og sammen med os finder langfredag plads ved vores spisebord eller på sofaen. Vi giver rum for langfredag i vores hjem. Der hvor vi netop i disse dage tilbringer så uendelig meget tid. For nogle er det meget uvante og pinefulde mange ensomme timer.

Verden lider i disse dage.

Verden er i disse dage bundet sammen i et lidelsesfællesskab, som jeg aldrig har oplevet før. Gennem de digitale medier kan vi følge med i situationen både i vores region og i Danmark, men også rundt om i hele verden. Vi kan følge med i tallene på de smittede, de syge, de indlagte, dem i respiratorer, de raskmeldte, men også tallene på de døde. Om de nu er døde med eller uden Covid19, det har måske interesse for statistikken, men nok ikke for familien og de efterladte. De sidder med sorgen over tabet af et elsket menneske.

Denne sorg er spændt ud over hele kloden og forbinder Kina, Italien, Frankrig, Spanien, Tyskland og USA med os. Med stor bekymring følges udviklingen i de regioner af verden, som ikke har et så velfungerende sundhedssystem som vores.

Verden lider i disse dage!

Verden er et fællesskab, som lider med hinanden for tiden. Angst, panik og sorg kaster lange skygger af negative erfaringer hen over alle samfund: overfyldte sygehuse, tomme restauranter og legepladser med afspærringsbånd, på trods af det skønne forårsvejr.

Vi lider ikke mere sammen på afstand, sådan som vi måske har gjort tidligere. Jeg lærte først ordet corona at kende i vinterferien og forsikrede mine børn: Det vil aldrig få betydning for os her i Danmark. Men det gjorde det.

Langfredag 2020. En særlig langfredag og alligevel gør vi det samme, som vi har gjort i årtusinder: Vi følger liturgien til langfredag og den erindrer i salmer og bibeltekster om, at Jesus lider på korset stedfortrædende for hele skaberværket. Og langfredagsliturgien begynder med salme 22

Min Gud, min Gud, hvorfor har du forladt mig.

Et fortvivlet råb, som Jesus gør til sit eget. Han samler al lidelse, angst og nød i disse ord, som engang blev råbt af en ukendt meget syg person, som af andre allerede blev regnet for at være langt inde i døden. Så det eneste, han kan, er at råbe om hjælp til sin far.

Og råbet skaber genklang og resonans i billederne rundt om i verden: De tomme gader i Jerusalem, hvor der her i den stille uge ikke været et øje at se på Via Dolorosa. Eller: militærkøretøjer transporterer ligkister ud af Bergamo. Eller: mennesketomme paradisiske strande verden over. I kan med garanti fremkalde flere billeder for jeres indre blik, som har gjort indtryk på jer i disse dage og uger.

Og jeg, som er vokset op i en tid med fred og velstand og ikke kender til andet, har altid læst henover følgende sætning i salme 22:

Vore fædre stolede på dig, de stolede på dig og du udfriede dem.

Jeg opdager nu, at netop disse ord indeholder så meget af kristendommens kerne: Vores forfædre, mødre og fædre, har gennem troen fået håb til at leve det liv, som blev deres. Det har sjældent været et sorgløst liv. Troen gav dem en kraft og tillid til at stå svære krisetider igennem. De lagde deres lidelser frem for Gud. De klagede, kæmpede og var fortvivlede. Som salmisten opsøgte de Gud i deres nød, og bad ham om hjælp:

Men du, Herre, hold dig ikke borte, du min styrke, skynd dig til hjælp.

Og det er så det, som salmisten til slut erfarer. Selvom det virker helt absurd. For hjælpen synes så aldeles fraværende i timerne på korset og i dødskampen. Og denne absurde situation river og flår i Gud, som forhænget i templet, som flænges. Vores kristne Gud er ikke fjern og fraværende. Han er der. Hele tiden. For han lider med sin søn i døden. Og fører ham, gudskelov, op til livet igen til opstandelsen. Gud er aldrig fjern. Men tæt på. Mørke faldt over hele jorden og jorden skælvede. Han kæmpede sammen med sin søn.

Og sådan holder Gud også stadig fast i sit skaberværk, selv i disse tider. Han lider med os, med hver enkelt af os, med familier og med venner – med alle. Han lider med verden i disse dage. Og han er med os. Rækker sin hånd ud efter os, står ved os og tager os i favn – også dér, hvor vi står helt alene på afstand og ikke kan og må omfavne hinanden.

Han er der, selvom vi ikke kan overnatte i domkirken med konfirmanderne i morgen og opleve det frisættende i påskennatten sammen, når vi endelig kan se solen stå op påskemorgen fra tårnet. Nej. Langfredag og påskemorgen holder vi hjemme i år i vores huse og lejligheder, hvor vi så må fejre det livgivende, at Gud har vist sin overdådige kærlighed og nåde på Jesus, som han har ført op til livet igen. Det er det meningsfulde.

Men det er en absurd tro, må man sige. Det er ikke til at forstå. Vi er så meningsforladte i vores egen smerte, men det meningsforladte indebærer med langfredag, det skrøbelige håb om også at være genstand for denne ubegribelige kærlighed, som Jesus måtte erfare. Troen på dette håb kan holde modet oppe i disse tider, fordi det er troen på, at det altid er værd at kæmpe for denne kærlighed og nåde. Også dér hvor det virker til at være helt forgæves.

Derved giver vi Hans kærlighed og nåde videre til den lidende verden.

Jeg vil slutte med et digt fra den norske Trygve Skaug, som desværre ikke er oversat til dansk, så derfor kommer her på norsk:

Klart det er du

Som skal være ankeret mitt

Hvem vil ha et anker

Som ikke aner hvordan

Det ser ud på bunden.

Amen.

Lad os bede!

Vi beder for de bekymrede og syge og for dem, som ingen beder for. Vi beder for vores familie og alle, vi holder af. Vi beder dig, gode Gud, være hos dem, som ingen har hos sig, og vær også hos os, der har alt, men mangler visdom. Hold os fast i troen med håbets liv og gør det særligt de dage, hvor vi ikke længere kan se os selv i det.

Fader vor, du som er i himlene! Helliget worde dit navn, komme dit rige, ske din vilje som i himlen således også på jorden; giv os i dag det daglige brød, og forlad os vor skyld, som også vi forlader vores skyldnere, og led os ikke i fristelse, men fri os fra det onde. Thi dit er riget og magten og æren i evighed.

Amen.

Herren velsigne dig og bevare dig! Herren lade sit ansigt lyse over dig og være dig nådig! Herren løfte sit åsyn på dig og give dig fred! Amen

Kære læser, kære menighed.

På trods af alt er det meget mærkeligt ikke at være sammen i kirkens rum og i så mange andre sammenhænge.

Hvis der er nogen, der har brug for at tale med mig, er man velkommen til at kontakte mig på mobil 21511775 eller skrive til mig på siv@km.dk

Ligesom man naturligvis er velkommen til at kontakte mine kolleger Torben Bramming og Jens Torkild Bak på henholdsvis tb@km.dk/21 85 23 81 og jtb@km.dk/24 27 01 41

Jeg ønsker alle gode påskedage

Med bedste hilsen

Signe